

بسم الله الرحمن الرحيم

راهنمای مراقبت بیماری‌های واگیر در زائرین (حج و عیبات عالیات و اماکن مقدسه)

(با محوریت مقررات بهداشتی بین‌المللی "IHR-2005" و برنامه مراقبت بهداشتی مرزی)

مرکز مدیریت بیماری‌های واگیر

اداره مراقبت

بهار ۱۳۹۶

عنوان و نام پدیدآور: راهنمای مراقبت بیماری‌های واگیر در زائرین: حج و عتبات عالیات و اماکن مقدسه با محوریت مقررات بهداشتی... / تألیف محمد نصر دادرس ... [و دیگران]: زیر نظر محمد مهدی گویا، محمود نبوی، محمود سروش، گروه همکاران زهرا نهبندانی ... [و دیگران] به سفارش وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، معاونت بهداشت، مرکز مدیریت بیماری‌های واگیر.

مشخصات نشر: تهران: مهرمتین، ۱۳۹۵.

مشخصات ظاهری: ۴۸ ص: مصور، جدول: ۲۲*۲۹ س.م.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۳۶۰۷-۳-۴

وضعیت فهرست‌نویسی: فیا

یادداشت: تألیف محمد نصر دادرس، مهرنوش کیانپور، فرشید رضایی، پیمان همتی، حسین اکبری.

یادداشت: گروه همکاران زهرا نهبندانی، مجید شایسته، علی گل محمدی، محمدحسن مسعودی.

یادداشت: کتابنامه: ص. ۴۴.

موضوع: حاجیان -- ایران -- مراقبت‌های پزشکی

موضوع: Hajjis -- Iran -- medical care

موضوع: حج -- جنبه‌های بهداشتی

موضوع: Hajj -- Health aspects

موضوع: بیماری‌های واگیر

موضوع: Communicable diseases

شناسه افزوده: دادرس، محمدنصر، ۱۳۴۴ *

شناسه افزوده: گویا، محمد مهدی، ۱۳۳۶

شناسه افزوده: ایران، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، مرکز مدیریت بیماری‌های واگیر

شناسه افزوده: ایران، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، معاونت بهداشتی

رده‌بندی کنگره: ۱۳۹۵ BP188/A/55

رده‌بندی دیویی: ۲۹۷/۳۵۷

شماره کتابشناسی ملی: ۴۶۰۵۵۲۱

راهنمای مراقبت بیماری‌های واگیر در زائرین

(حج و عتبات عالیات و اماکن مقدسه)

(با محوریت مقررات بهداشتی بین‌المللی "IHR-2005" و برنامه مراقبت بهداشتی مرزی)

تألیف:

دکتر محمدنصر دادرس، دکتر مهرنوش کیانپور، دکتر فرشید رضایی، دکتر پیمان همتی، دکتر حسین اکبری

زیر نظر: دکتر محمد مهدی گویا، دکتر محمود نبوی، دکتر محمود سروش

گروه همکاران:

دکتر زهرا نهبندانی، دکتر مجید شایسته، دکتر علی گل محمدی، محمدحسن مسعودی، اد ماعیل اختر، نیلوفر ملک‌پور،

محمد رضا جمع‌آور، زهرا حسن‌پور، فیض محمد الهامی، محمد باقر جهودی

به سفارش: وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی - معاونت بهداشت - مرکز مدیریت بیماری‌های واگیر

ناشر: مهرمتین

چاپ و صحافی: مهرمتین

نوبت چاپ: اول - ۱۳۹۶

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۳۶۰۷-۳-۴

قیمت: ۵۰۰۰۰ ریال

حق چاپ و نشر برای وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی محفوظ است.

فهرست

۵	پیشگفتار
۶	هدف نهایی:
۶	استراتژی‌ها عملیاتی:
۷	جدول عملیاتی برنامه
۱۰	خلاصه فعالیت‌ها
۱۱	اقدامات مقدماتی در سطح استان (دانشگاه)
۱۲	اقدامات اختصاصی قبل از ایام اعزام زائرین
۱۲	الف - در حوزه معاونت بهداشت (دانشگاه):
۱۳	ب - اقدامات اختصاصی در حوزه فرودگاه و یانه و اقامت بهداشتی مرزی
۱۴	ج - اقدامات اساسی مورد انتظار، در حوزه سازمان حج و زیارت
۱۵	د - اقدامات اساسی مدیریتی در حوزه درمان در داخل کشته (ب - رستوران‌ها و مراکز درمانی):
۱۶	ه - اقدامات اساسی در مراکز ارائه کننده خدمات بهداشتی درمانی:
۱۷	اقدامات اساسی در حین ورود زائرین و بعد از آن
۱۷	الف - در حوزه مرکز بهداشت استان (دانشگاه)
۱۷	ب - اقدامات اساسی در حوزه پایگاه مراقبت بهداشتی مرزی (هوایی/زمینی) - (سایر)
۱۹	وظایف بهداشتی مدیران کاروان:
۲۰	وظایف بهداشتی زائرین:
۲۰	وظایف بهداشتی پرسنل خدماتی و تدارکاتی و عوامل کاروان:
۲۱	وظایف بهداشتی تیم درمان (پزشکان و تیم پزشکی) همراه کاروان:
۲۲	وظایف تیم اعزامی مراقبت بهداشتی (شامل متخصصین عفونی، کارشناسان مبارزه با بیماری‌ها و بهداشت محیط):
۲۳	نمونه کارت آموزشی
۲۴	فرم گزارش مراقبت سندرمیک بیماری‌های واگیر
۲۶	فرم لیست خطی بیماری‌های تحت مراقبت سندرمیک
۲۷	فرم خوداظهاری
۲۹	تعاریف سندرم‌های مشمول نظام مراقبت بیماری‌ها و خلاصه اقدامات اولیه
۳۷	ضمایم آموزشی:
۴۸	منابع

پیشگفتار

بدنبال تصویب و اجرایی شدن مقررات بازنگری شده بهداشتی بین‌المللی (IHR-2005) کلیه کشورهای عضو سازمان جهانی بهداشت موظف گردیدند که بستر سازی و سازماندهی عملیات اجرایی را فراهم نمایند. در این راستا طیف گسترده‌ای از حوادث و رخ داده‌های بهداشتی (بیولوژیک - شیمیایی - تشعشعی) که قابلیت انتشار و گسترش از طریق مرزها با توانایی ایجاد خطر و تهدید بین‌المللی را دارند در لیست مراقبت کشورها قرار گرفتند. ثبت و گزارش‌دهی این رخ داده‌های بهداشتی و تبادل اطلاعات و داده‌ها از طریق یک سیستم موثر ارتباطی می‌تواند در پیشگیری و کنترل این رویدادها نقش بسزا و ارزشمندی داشته باشد.

اولین نقطه تماس و انتشار اینگونه رخ داده‌ها نقاط مرزی هر کشور می‌باشد که با راه‌اندازی و برنامه‌ریزی در جهت تقویت سیستم‌های موجود عملیات اجرایی شروع خواهد گردید. وجود پایگاه‌های مراقبت بهداشتی مرزی به‌عنوان اولین نقطه کنترل و پایش و شروع برنامه‌های مراقبتی در نقطه صفر مرزی می‌باشد. از سوی دیگر پایگاه‌های مراقبت بهداشتی مرزی در ساختار بهداشتی درمانی کشور قرار دارند و باید سطوح مدیریتی شهرستان و استان نسبت به برنامه‌ریزی و صراحی عملیات فنی و اجرایی قبل از وقوع رخداد بهداشتی با لحاظ نمودن اصول فنی مدیریت و پشتیبانی اقدام نمایند.

در این راستا با توجه به حجم گسترده اعزام زائرین به سرزمین وحش و متبایات عالیات ضروری می‌باشد اقدامات و هماهنگی‌های گسترده‌ای در قالب دستورالعمل اجرایی به منظور هماهنگی و بهبود عملکرد بعمل آید.

دستورالعملی که در پیش رو دارید با همکاری تعدادی از کارشناسان خبره و علاقمند و با بهره‌گیری از تجربیات و درس آموخته‌های عملیاتی دانشگاه‌های علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی کشور و همچنین با در نظر گرفتن مقررات بهداشتی بین‌المللی تهیه و تدوین گردیده است. ضمن تشکر از این همکاران محترم اعلام می‌دارد که این مرکز آماده دریافت نقطه نظرات فنی در خصوص بهبود و ارتقای آن در بازنگری‌های بعدی می‌باشد.

دکتر محمد مهدی گویا

رئیس مرکز مدیریت بیماری‌های واگیر

معاونت بهداشت - وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی